NN 6/2022 (14.1.2022.), Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uvjetima i mjerama zaštite od ionizirajućeg zračenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

Na temelju članka 32. stavaka 2. i 3., članka 34., članka 72. stavka 3. Zakona o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti (»Narodne novine«, br. 141/13, 39/15, 130/17 i 118/18) i članka 38. stavka 3. Zakona o sustavu državne uprave (»Narodne novine«, br. 66/19) ministar unutarnjih poslova, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za graditeljstvo i ministra vanjskih i europskih poslova donosi

PRAVILNIK

O IZMJENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O UVJETIMA I MJERAMA ZAŠTITE OD IONIZIRAJUĆEG ZRAČENJA ZA OBAVLJANJE DJELATNOSTI S IZVORIMA IONIZIRAJUĆEG ZRAČENJA

Članak 1.

U Pravilniku o uvjetima i mjerama zaštite od ionizirajućeg zračenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja (»Narodne novine«, br. 53/18) u članku 1. stavku 2. podstavku 4. riječi: »Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost (u daljnjem tekstu: Zavod)« zamjenjuju se riječima: »Ministarstvo unutarnjih poslova (u daljnjem tekstu Ministarstvo)«.

Članak 2.

Članak 8. mijenja se i glasi:

»(1) Prostor se smatra područjem posebnog nadgledanja ako bi osoba koja radi u tom prostoru mogla primiti efektivnu dozu višu od 6 mSv u godini dana ili ekvivalentnu dozu za leću oka višu od 15 mSv u godini dana ili ekvivalentnu dozu za kožu ili ekstremitete višu od 150 mSv u godini dana.

(2) Područjem posebnog nadgledanja mora se proglasiti područje ako je zadovoljen jedan od sljedećih uvjeta:

a) brzina ambijentalnog doznog ekvivalenta usrednjena preko radnog dana prelazi 7,5 μSv/h

b) ruke izloženog radnika mogu se naći u području gdje je osmosatni prosjek brzine doznog ekvivalenta smjera viši od 75 μSv/h

c) postoji rizik širenja radioaktivnog onečišćenja izvan radnog prostora

d) nužno je spriječiti ili neposredno nadzirati pristup neovlaštenim osobama tijekom provedbe djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja

e) trenutna brzina ambijentalnog doznog ekvivalenta je viša od 100 μSv/h neovisno što brzina ambijentalnog doznog ekvivalenta usrednjena preko radnog dana ne prelazi 7,5 μSv/h

f) pri radu s izvorima ionizirajućeg zračenja za provjeru kvalitete radiografijom brzina ambijentalnog doznog ekvivalenta usrednjena u minuti je viša od 7,5 μSv/h

(3) Pri uporabi zatvorenih radioaktivnih izvora za brahiterapiju područja izloženosti su:

a) spremišta za privremenu pohranu radioaktivnih izvora u kojima se zatvoreni radioaktivni izvori čuvaju kad se ne koriste

b) prostorije za ozračivanje pacijenta, dok je zatvoreni radioaktivni izvor u prostoriji

c) operacijske dvorane, dok je zatvoreni radioaktivni izvor u operacijskoj dvorani

d) prostorija u kojoj se koristi rendgenski uređaj za dijaskopiju i snimanje koji služi za pozicioniranje zatvorenog radioaktivnog izvora u pacijentu, dok je zatvoreni radioaktivni izvor u prostoriji

e) putovi za vrijeme prijevoza zatvorenih radioaktivnih izvora za brahiterapiju i pacijenta sa zatvorenim radioaktivnim izvorima unesenim u tijelo

(4) Pri uporabi zatvorenih radioaktivnih izvora za terapiju vanjskim ozračivanjem s daljinskim upravljanjem područje izloženosti je prostorija u kojoj se zatvoreni radioaktivni izvor nalazi.

(5) Prostorije u kojima se otvoreni radioaktivni izvori pripravljaju za primjenu ili se čuvaju prije uporabe smatraju se područjem posebnog nadgledanja.

(6) Prostorija u kojoj se pacijentima u svrhu terapije otvorenim radioaktivnim izvorima primjenjuje radionuklid smatra se područjem posebnog nadgledanja.

(7) Čekaonica za bolesnike kojima su primijenjeni otvoreni radioaktivni izvori smatra se područjem posebnog nadgledanja.«.

Članak 3.

U članku 9. stavku 2. riječi: »posebnim propisom« zamjenjuju se riječima: »pravilnikom koji propisuje granice ozračenja, preporučeno dozno ograničenje i procjenjivanje osobnog ozračenja«.

Članak 4.

U članku 10. stavku 3. riječ: »rad« zamjenjuje se riječju: »rada«.

Članak 5.

U članku 12. stavak 5. mijenja se i glasi:

»(5) Iznimno od odredbe stavka 3. ovoga članka, provjeru radioaktivnih onečišćenja iz članka 82. i članka 84. ovoga Pravilnika smije provoditi i nositelj odobrenja.«.

Članak 6.

U članku 15. stavak 3. mijenja se i glasi:

»(3) Minimalni skup parametara koji se ispituju u okviru provjere kvalitete izvora ionizirajućeg zračenja, uređaja i opreme iz stavka 1. ovoga članka, te granice dopuštenih odstupanja pobrojani su u Prilozima 3. do 12. koji su sastavni dio ovoga Pravilnika.«.

Članak 7.

Članak 16. mijenja se i glasi:

»(1) Ako posebnim propisima nije određeno drugačije, izvori ionizirajućeg zračenja, uređaji i oprema iz članka 15. stavaka 1. i 5. ovoga Pravilnika moraju se ispitati:

1. jednom godišnje (redovito godišnje ispitivanje)

2. prije njihovog stavljanja u uporabu (prihvatno ispitivanje)

3. u skladu s rokovima ispitivanja određenih parametara koji su pobrojani u Prilozima 3. do 12. ovoga Pravilnika (redovito ispitivanje)

4. nakon obavljenih značajnijih popravaka, preinake ili zamjena dijelova izvora kojima se može bitno utjecati na promjenu uvjeta proizvodnje ionizirajućeg zračenja i/ili kvalitetu dijagnostičke informacije ili terapijskog ishoda, a prije ponovnog početka uporabe (prihvatno ispitivanje)

5. prije početka uporabe na novom mjestu uporabe, ako su izvori ionizirajućeg zračenja premješteni s jednog mjesta na drugo (izvanredno ispitivanje)

6. poslije svakog graditeljskog zahvata ili prenamjene prostorije u kojoj je izvor ionizirajućeg zračenja smješten, a kojima se mogu promijeniti uvjeti zaštite od ionizirajućeg zračenja unutar i izvan te prostorije (izvanredno ispitivanje)

7. prigodom pripreme za kliničku uporabu (izvanredno ispitivanje).

(2) Na izvore ionizirajućeg zračenja koji su po svojim značajkama i namjeni prenosivi izvori ionizirajućeg zračenja ne primjenjuje se odredba stavka 1. točke 5. i 6. ovoga članka.

(3) Na izvore ionizirajućeg zračenja iz članka 15. stavka 5. ne primjenjuju se odredbe stavka 1. točke 3. i 7. ovoga članka.

(4) Izvori iz članka 15. stavka 1. i stavka 5. ovoga Pravilnika moraju se ispitati nakon bilo kojeg događaja koji je mogao oštetiti izvor o čemu se prema potrebi izvješćuje nadležno tijelo.«.

Članak 8.

U članku 17. stavku 2. točka b) mijenja se i glasi:

»b) medicinski fizičar koji ima najmanje dvije godine iskustva na poslovima ispitivanja izvora ionizirajućeg zračenja, uređaja i opreme iz članka 15. stavka 1. ovoga Pravilnika, o čemu postoji pisani dokaz ili medicinski fizičar koji ima manje od dvije godine iskustva na poslovima ispitivanja izvora ionizirajućeg zračenja, uređaja i opreme iz članka 15. stavka 1. ovoga Pravilnika, uz nadzor stručnjaka za medicinsku fiziku«.

U stavku 3. točka b) mijenja se i glasi:

»b) medicinski fizičar koji ima najmanje dvije godine iskustva na poslovima ispitivanja izvora ionizirajućeg zračenja, uređaja i opreme iz članka 15. stavka 1. ovoga Pravilnika, o čemu postoji pisani dokaz ili medicinski fizičar koji ima manje od dvije godine iskustva na poslovima ispitivanja izvora ionizirajućeg zračenja, uređaja i opreme iz članka 15. stavka 1. ovoga Pravilnika, uz nadzor stručnjaka za medicinsku fiziku«.

U stavku 4. točka b) mijenja se i glasi:

»b) medicinski fizičar koji ima najmanje dvije godine iskustva na poslovima ispitivanja izvora ionizirajućeg zračenja, uređaja i opreme iz članka 15. stavka 1. ovoga Pravilnika, o čemu postoji pisani dokaz ili medicinski fizičar koji ima manje od dvije godine iskustva na poslovima ispitivanja izvora ionizirajućeg zračenja, uređaja i opreme iz članka 15. stavka 1. ovoga Pravilnika, uz nadzor stručnjaka za medicinsku fiziku«.

Iza stavka 4. dodaje se novi stavak 5. koji glasi:

»(5) Osposobljenost iz stavka 4. točke d) ovoga članka stječe se redovitim obrazovanjem ili dopunskim obrazovanjem koje provode osobe iz stavka 2. ovoga članka.«.

Dosadašnji stavak 5. koji postaje stavak 6. mijenja se i glasi:

»(6) Ispitivanja iz stavka 3. i 4. ovoga članka mogu provoditi i ovlašteni stručni tehnički servisi pri čemu osobe zaposlene u ovlaštenom stručnom tehničkom servisu smiju samostalno provoditi ispitivanja izvora ionizirajućeg zračenja, uređaja i opreme iz članka 15. stavka 1. ovoga Pravilnika ako imaju najmanje dvije godine iskustva na tim poslovima, o čemu postoji pisani dokaz te do ispunjenja tog uvjeta ispitivanja moraju provoditi pod nadzorom onih zaposlenika ovlaštenog stručnog tehničkog servisa koji udovoljavaju tom uvjetu.«.

U dosadašnjem stavku 6. koji postaje stavak 7. riječi: »stavak 3.« zamjenjuju se riječima »stavka 4.«.

Članak 9.

Naslov iznad članka 19. mijenja se i glasi:

»Provedba ispitivanja izvora ionizirajućeg zračenja, uređaja i opreme koja se koristi u svrhu provedbe medicinskog ozračenja«.

Članak 10.

Naslov iznad članka 20. mijenja se i glasi:

»Provedba ispitivanja izvora ionizirajućeg zračenja, uređaja i opreme koja se ne koristi u svrhu provedbe medicinskog ozračenja«.

Članak 11.

Članak 20. mijenja se i glasi:

»(1) Ispitivanje uređaja iz članka 15. stavka 5. ovoga Pravilnika sastoji se od:

a) provjere funkcionalne ispravnosti dijelova izvora ionizirajućeg zračenja, uređaja ili opreme, dijelova uređaja za daljinsko upravljanje te mogu li se koristiti sukladno proizvođačkim specifikacijama

b) ispitivanja parametara u cilju utvrđivanja udovoljavanja propisanim zahtjevima kvalitete koji su dani međunarodno prihvaćenim standardima i/ili uputama proizvođača.

(2) U slučaju zatvorenih radioaktivnih izvora, osim navedenog u stavku 1. ovoga članka ispitivanje uključuje i ispitivanje s ciljem utvrđivanja mogućeg ispuštanja sadržaja iz zatvorenog radioaktivnog izvora, odnosno radioaktivnog onečišćenja.

(3) Izvori ionizirajućeg zračenja, uređaji i oprema iz članka 15. stavka 5. ovoga Pravilnika ispituju se na mjestu uporabe i u normalnim uvjetima njihove uporabe, a prenosivi izvori ionizirajućeg zračenja mogu se ispitati i na drugom mjestu, ako je tako moguće utvrditi činjenice potrebne za ocjenu mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja.

(4) Pravna ili fizička osoba koja proizvede, proda, isporuči, uveze, postavi, iznajmi ili na drugi način obavi drugu vrstu prometa izvorom ionizirajućeg zračenja, uređajem i opremom iz članka 15. stavka 5. ovoga Pravilnika poslije njihove montaže ili ugradnje radioaktivnih izvora u spremnike, odnosno uređaje, a prije predaje tih izvora ionizirajućeg zračenja, uređaja i opreme iz članka 15. stavka 1. ovoga Pravilnika te zaštitnih spremnika, odnosno uređaja krajnjem korisniku obvezna je osigurati prihvatno ispitivanje.

(5) Tijekom prihvatnog ispitivanja ispituje se udovoljavanje propisanim zahtjevima kvalitete koji su dani međunarodno prihvaćenim standardima i/ili uputama proizvođača.

(6) Izvješće o prihvatnom ispitivanju iz stavka 4. ovoga članka pravna ili fizička osoba iz stavka 4. ovoga članka obvezna je uz ostalu dokumentaciju predati krajnjem korisniku.

(7) Vrijednosti parametara izmjerenih za vrijeme prihvatnog ispitivanja, a označene su kao početne vrijednosti, predstavljaju referentne vrijednosti za provedbu provjere kvalitete.«.

Članak 12.

U članku 25. stavku 3. riječ: »Zavod« zamjenjuju se riječima: »inspektora za radiološku i nuklearnu sigurnost Ministarstva«.

Članak 13.

U članku 26. stavku 9. riječ: »Zavod« zamjenjuju se riječima: »inspektora za radiološku i nuklearnu sigurnost Ministarstva«.

Članak 14.

U članku 27. stavak 1. mijenja se i glasi:

»(1) Pravna ili fizička osoba koja proizvede, proda, isporuči, uveze, postavlja ili ugradi, iznajmi ili na drugi način obavi promet radioaktivnim izvorima mora nositelju odobrenja ili korisniku koji će koristiti radioaktivni izvor obvezno predati:

a) certifikat za radioaktivni izvor

b) certifikat za spremnik ako je korištenje spremnika vezano uz korištenje toga radioaktivnog izvora

c) fotografiju radioaktivnog izvora, za visokoaktivni zatvoreni radioaktivni izvor

d) fotografiju spremnika, za visokoaktivni zatvoreni radioaktivni izvor

e) uputu za rukovanje i održavanje uređaja u koji je ugrađen zatvoreni radioaktivni izvor, na hrvatskom jeziku.«.

U stavku 2. riječ: »Zavodu« zamjenjuje se riječju: »Ministarstvu«.

U stavku 3. riječ: »Zavod« zamjenjuje se riječima: »inspektora za radiološku i nuklearnu sigurnost Ministarstva«.

Članak 15.

Naslov iznad članka 28. mijenja se i glasi:

»Obveze proizvođača, uvoznika i dobavljača potrošačkih proizvoda koji sadrže radioaktivne tvari iznad propisanih granica«.

Članak 16.

U članku 28. stavku 4. riječi: »regulira promet izvorima ionizirajućeg zračenja« zamjenjuju se riječima: »propisuje obavješćivanje, registriranje i odobrenja te promet izvorima ionizirajućeg zračenja«.

U stavku 5. riječ: »Zavod« zamjenjuje se riječju: »Ministarstvo«.

Članak 17.

Naslov iznad članka 29. mijenja se i glasi:

»Očevidnici koje vodi Ministarstvo«.

Članak 18.

U članku 29. stavku 1. riječi: »Zavod je obvezan« zamjenjuju se riječima: »Ministarstvo je obvezno«.

U stavku 4. riječ: »Zavodu« zamjenjuje se riječju: »Ministarstvu«.

Članak 19.

U članku 30. riječ: »Zavod« zamjenjuju se riječju: »Ministarstvo«.

Članak 20.

U članku 31. stavak 1. mijenja se i glasi:

»(1) Ministarstvo vodi očevidnike električnih uređaja i postrojenja koji proizvode ionizirajuće zračenje, koji sadrže najmanje sljedeće podatke:

– podaci o uređaju:

a) proizvođač

b) model

c) serijski ili tvornički broj

d) najveći napon rendgenske cijevi

e) broj rendgenskih cijevi

f) godina proizvodnje

g) godina postavljanja

h) je li uređaj digitalni ili analogni

i) mobilnost uređaja (stacionarni, pokretni, ručni)

j) podaci o snopu ionizirajućeg zračenja – za akcelerator za terapiju u medicini

k) podaci o kolimaciji snopa – za akcelerator za terapiju u medicini

l) namjena rendgenskog uređaja ili akceleratora

– podaci o kućištu i rendgenskoj cijevi (ne primjenjuje se na akceleratore):

1. kućište rendgenske cijevi:

a) proizvođač

b) model

c) serijski broj kućišta

2. rendgenska cijev:

a) proizvođač

b) model

c) serijski broj

– podaci o smještaju.«.

Članak 21.

U članku 33. stavku 1. riječ: »Zavod« zamjenjuje se riječju: »Ministarstvo«.

U točki 13. na kraju stavlja se točka, a točke 14. i 15. brišu se.

U stavku 3. riječi: »te štitova i balasta od osiromašenog uranija« brišu se.

Članak 22.

U članku 34. stavku 1. riječ: »Zavod« zamjenjuje se riječju: »Ministarstvo«.

U stavku 3. riječ: »Zavodu« zamjenjuje se riječju: »Ministarstvu«.

Članak 23.

U članku 35. stavak 2. mijenja se i glasi:

»(2) Pravna ili fizička osoba koja je proizvela električni uređaj koji proizvodi ionizirajuće zračenje obvezna je voditi evidencije o proizvedenim rendgenskim uređajima, akceleratorima ili drugim električnim uređajima koji proizvode ionizirajuće zračenje koje sadrže sljedeće podatke:

1. model

2. serijski ili tvornički broj

3. maksimalni napon

4. broj rendgenskih cijevi

5. godina proizvodnje

6. namjena

7. datum isporuke

8. naručitelj.«.

Stavak 4. mijenja se i glasi:

»(4) Uvoznik električnih uređaja koji proizvode ionizirajuće zračenje je obvezan voditi evidencije o uvezenim električnim uređajima koji proizvode ionizirajuće zračenje koje sadrže sljedeće podatke:

1. proizvođač

2. model

3. serijski ili tvornički broj

4. maksimalni napon

5. broj rendgenskih cijevi

6. godina proizvodnje

7. namjena

8. datum uvoza

9. datum isporuke

10. naručitelj.«.

U stavcima 5. i 6. riječ: »Zavodu« zamjenjuje se riječju: »Ministarstvu«.